

COVID-19: Rodičia nájdu kompletné informácie na stránke pediatrov

Ochorenie COVID-19 sa nevyhýba ani najmenším. Rodičia často nevedia ako postupovať keď ich dieťa ochorelo, nevedia vyhodnotiť závažnosť príznakov. Slovenská spoločnosť primárnej pediatrickej starostlivosti a rezort zdravotníctva pripravili manuály, ktoré rodičom pomôžu. Nielen tie nájdu rodičia aj na internetovej stránke pediatrov.

Hlavná odborníčka Ministerstva zdravotníctva SR pre všeobecnú starostlivosť o deti a dorast MUDr. Elena Prokopová radí pri príznakoch ochorenia dieťa otestovať domácim testom a po pozitívnom výsledku kontaktovať pediatra a objednať ho na PCR test. **“Pozitívne testované dieťa s príznakmi musí mať pokojový režim, dostatočný príjem tekutín a zdravú stravu,”** uviedla MUDr. Elena Prokopová. Ako doplnila rodičia nájdu komplexné rady, odporúčania a informácie od detských lekárov na stránke www.pediatridetom.sk. **„Na základe manuálu na určenie závažnosti zdravotného stavu dieťaťa rodič dokáže určiť, či postačuje domáca liečba, či treba kontaktovať lekára na ďalší deň, alebo či si zdravotný stav vyžaduje bezodkladné vyhľadanie urgentnej pomoci,”** uviedla hlavná odborníčka ministerstva. Príznaky ochorenia sú rozdelené do troch farieb červenej, oranžovej a zelenej zóny. Na základe zaradenia dokáže rodič určiť závažnosť ochorenia a konať. Toto rozdelenie je súčasťou dokumentu “Pediatrické odporúčania pre manažment detského a dospelajúceho pacienta v súvislosti s ochorením COVID 19” zverejnenom na stránke MZ SR <https://www.standardnepostupy.sk/postupy-pre-ambulancie/>.

MANUÁL NA URČENIE ZÁVAŽNOSTI ZDRAVOTNÉHO STAVU DIEŤAŤA MLADŠIEHO AKO 3 MESIACE

PRE RODIČOV/OPATROVNÍKOV DETÍ (AJ V SÚVISLOSTI S OCHORENÍM COVID 19)

Podľa veku sú pripravené informácie o príznakoch, ktoré sa môžu vyskytnúť u dieťaťa a podľa ich závažnosti je odporúčaný ďalší postup. V žiadnom prípade však nenahrádzajú lekárske vyšetrenie a odporúčanie, preto ak máte obavy, vyhľadajte lekársku radu svojho primárneho pediatra alebo pohotovostných zdravotníckych zariadení.

ČERVENÁ ZÓNA

AK MÁ VAŠE DIEŤATKO KTORÝKOLVEK Z NASLEDUJÚCICH PRÍZNAKOV:

- Je strnulé, alebo sa minimálne pohybuje, alebo má zášklby ramien, rúk alebo nôh, ktoré neprestanú, keď ich chytíte rukami.
- Je opakovane ťažké ho zobudiť, aj keď je čas na kŕmenie.
- Bledá, mramorová koža, ktorá je nezvyčajne chladná.
- Teplota nad 38°C (neplatí, ak bolo dieťa očkované v predchádzajúcich 48 hodinách a nemá iné červené alebo oranžové príznaky – vtedy kontaktovať telefonicky svojho primárneho pediatra).
- Suché plienky (dieťa nemočí) viac ako 8 hodín.
- Výrazné sťažené dýchanie, ktoré sa prejavuje neschopnosťou piť, robí si prestávky v satí po niekoľkých hltoch, má nezvyčajne rýchle a plytké dýchanie, nevládze plakať, sú prítomné pauzy medzi nádychmi viac ako 10 sekúnd, má výrazné trvalé pískanie na hrudi pri dýchaní.
- Modrasté sfarbenie okolo úst, alebo na končekoch prstov.
- Na koži nové fialové fliačky, ktoré nemiznú, ak na kožu v mieste ich výskytu zatlačíte skleneným pohárom, alebo ktoré vyzerajú ako malé modriny.
- Zvracanie zeleného obsahu.
- Ak máte obavy, že je Vaše dieťa v ohrození života.

**BEZODKLADNE VYHLADAJTE
NAJBLIŽŠÍ URGENTNÝ PRÍJEM
ALEBO VOLAJTE LINKU 155
ALEBO 112, PRETOŽE VAŠE
DIEŤA VYŽADUJE
NEODKLADNÚ ZDRAVOTNÚ
STAROSTLIVOSŤ.**

ORANŽOVÁ ZÓNA

AK MÁ VAŠE DIEŤATKO KTORÝKOLVEK Z NASLEDUJÚCICH PRÍZNAKOV:

- Ťažšie dýcha, čo sa prejavuje rozťahovaním nosových krídel (bočné časti vchodu do nosa), vtáňovaním krčnej jamky alebo svalov pod brambami pri dýchaní, má neutíchajúci dusivý kašeľ, pripomínajúci štekatie.
- Nemá záujem o kŕmenie.
- Je nezvyčajne spavé alebo predráždené (nepretržite plače a nevie ho utíšiť).
- Znamky dehydratácie – nedostatku tekutín (suché sliznice v ústach a suché pery, vpadnuté oči, neprítomnosť slz pri dlhšom plači, suché plienky posledných 6 hodín).
- Rýchlo sa zhoršujúca dojčenská žltacka (žltá koža na tvári, hrudníku prípadne končatinách, žlté očné bielka).
- Triaška.
- Pretrvávajúce vracanie.
- Prítomnosť krvi v stolici alebo moči.
- Ak máte obavy, že sa dieťaťu rýchlo zhoršuje zdravotný stav.

**BEZODKLADNE KONTAKTUJTE
PRIMÁRNEHO PEDIATRA VÁŠHO
DIEŤAŤA, PODĽA MOŽNOSTÍ VÁS
OBJEDNÁ NA VYŠETRENIE ČO
NAJSKÖR. AK JE PO ORDINAČNÝCH
HODINÁCH, VYHLADAJTE
AMBULANTNÚ POHOTOVOSTNÚ
SLUŽBU ALEBO URGENTNÝ PRÍJEM,
PRÍPADNE VOLAJTE LINKU 155
ALEBO 112.**

Počas pandémie sa môže stať, že sa ťažšie dovoláte primárnemu pediatriovi za účelom konzultácie. Ak sa nedovoláte a vášmu dieťaťu sa po viac ako 4 hodinách nezlepší zdravotný stav, alebo sa zhoršuje, vyhľadajte najbližší urgentný príjem alebo volajte na linku 155 alebo 112.

ZELENÁ ZÓNA

AK VAŠE DIEŤATKO NEMÁ ŽIADNE ČERVENÉ ALEBO ORANŽOVÉ PRÍZNAKY, A NASTALA NIEKTORÁ Z NASLEDUJÚCICH SITUÁCIÍ:

- Dieťa je mladšie ako 2 týždne (u dojčeneho dieťaťa mladšie ako 3 týždne), vyzerá žlté, hlavne na tvári – ide o novorodeneckú žltacku, veľmi pravdepodobne začne postupne ustupovať – otázky zodpovie Váš pediater v rámci poradenskej starostlivosti.
- Dieťa má častú, rôzne sfarbenú stolicu - je primerané, keď má dieťa 4-6 plných plienok denne, stolicu môže mať v každej plienke, alebo raz za 1-3 dni, v prípade dojčených detí aj raz za 1 týždeň, stolica môže mať rôzne sfarbenia od žltej cez oranžovú až po zelenkastú, ak sa dieťa pekne kŕmi a príberá, nie je nevyhnutné vyhľadať lekára.
- Dieťa má zvýšenú teplotu medzi 37°C a 38°C - skontrolujte dieťaťo, či nie je prehriate z neprimeranej teploty v miestnosti, alebo neprimerane veľa oblečené, alebo ak sa práve zobudilo po spánku: merajte (rozbalené z perinky) s odstupom 15-20 minút. Ak nameriate zvýšenú teplotu od 37,2°C do 38°C opakovane počas niekoľkých hodín a dieťa nemá žiadne z červených alebo oranžových príznakov, dbajte na častejšie kŕmenie, sledujte močenie a kontaktujte svojho pediatra.
- Dieťa pekne pije obvyklé množstvo, buď sa na kŕmenie a plače pri hlade, viete ho utíšiť, ale máte otázky pre iné nezvyčajné prejavy, kontaktujte svojho pediatra v ordinálnych hodinách.

**UVEDENÉ PRÍZNAKY NEVYŽADUJÚ
OKAMŽITÚ POMOC. V PRÍPADE
OTÁZOK SA OBRÁŤTE NA
PRIMÁRNEHO PEDIATRA VÁŠHO
DIEŤAŤA.**

Pri iných príznakoch kontaktujte svojho primárneho pediatra za účelom konzultácie, určenia domácej liečby a ďalšieho postupu.

MANUÁL NA URČENIE ZÁVAŽNOSTI ZDRAVOTNÉHO STAVU DIEŤAŤA STARŠIEHO AKO 3 MESIACE

PRE RODIČOV/OPATROVNÍKOV DETÍ (AJ V SÚVISLOSTI S OCHORENÍM COVID 19)

Podľa veku sú pripravené informácie o príznakoch, ktoré sa môžu vyskytnúť u dieťaťa a podľa ich závažnosti je odporúčaný ďalší postup. V žiadnom prípade však nenahrádzajú lekárske vyšetrenie a odporúčanie, preto ak máte obavy, vyhľadajte lekársku radu svojho primárneho pediatra alebo pohotovostných zdravotníckych zariadení.

ČERVENÁ ZÓNA

AK MÁ VAŠE DIEŤA KTORÝKOLVEK Z NASLEDUJÚCICH PRÍZNAKOV:

- Bledá, mramorová koža, ktorá je nezvyčajne chladná.
- Je výrazne spavé – ťažké je ho prebudiť, spí nezvyčajne dlho a nepretržite, neodpovedá na podnety primerane ani počas bdenia, takmer sa nehýbe a nenadväzuje očný kontakt.
- Je neutešiteľne nepokojné – nepretržite plače, má nezvyčajný piskľavý plač.
- Je zmätené, dezorientované, má nezrozumiteľnú reč.
- Neprítomnosť močenia (suché plienky) u dieťaťa do roka veku viac ako 8 hodín, u dieťaťa do 3 rokov viac ako 12 hodín.
- Výrazne sťažené dýchanie, ktoré sa prejavuje nepravidelným dýchaním, veľmi rýchlym a plytkým dýchaním mimo plaču, veľmi dlhými pauzami medzi nádychmi, „lapaním“ po dychu, ak pre dýchavičnosť nedokáže súvisle hovoriť, jesť alebo piť, má výrazné trvalé pískanie na hrudi pri dýchaní
- Modrasté sfarbenie okolo úst, alebo na končekoch prstov.
- Veľmi výrazná a neustupujúca bolesť alebo tlak na hrudi.
- Záchvat krčvov (rytmické záškľby celých končatín alebo celého tela s poruchou vedomia).
- Opakovane vytrvalo vracia a má výraznú bolesť hlavy, má stuhnutú šiju (nedokáže predkláňať hlavu).
- Nové fľačky na koži, ktoré nemiznú, ak na kožu v mieste ich výskytu zatlačíte skleneným pohárom, alebo ktoré vyzerajú ako malé modriny.
- Náhle vzniknutá alebo výrazne sa zhoršujúca bolesť v oblasti semenníkov u chlapcov.
- Dieťa utrpelo vážny úraz, alebo si spôsobilo vážne poranenie.
- Ak máte strach, lebo dieťa vyzerá veľmi choré a máte obavy, že je v ohrození života.

**BEZODKLADNE VYHĽADAJTE
NAJBLIŽŠÍ URGENTNÝ PRIJEM
ALEBO VOLAJTE LINKU 155
ALEBO 112, PRETOŽE VAŠE
DIEŤA VYŽADUJE
NEODKLADNÚ ZDRAVOTNÚ
STAROSTLIVOSŤ.**

ORANŽOVÁ ZÓNA

AK MÁ VAŠE DIEŤA KTORÝKOLVEK Z NASLEDUJÚCICH PRÍZNAKOV:

- Ťažšie dýcha, čo sa prejavuje rozťahovaním nosových krídliet (bočné časti vchodu do nosa), vtáhaním krčnej jamky alebo svalov pod rebrami pri dýchaní, nevie sa zhlboka nadýchnuť, rýchlo dýcha (viac ako 50/minútu vo veku 3-12mesiacov, viac ako 40/min vo veku 1-5 rokov, viac ako 30/min vo veku 6-11 rokov, viac ako 20/min nad 12 rokov), má neutíchajúci dusivý kašeľ, pripomínajúci štekánie.
- Nezaujíma sa o kŕmenie.
- Je nezvyčajne spavé alebo predráždené (nepretržite plače a nevie ho utíšiť).
- Znamky dehydratácie – nedostatku tekutín (suché sliznice v ústach a suché pery, vpadnuté oči, neprítomnosť slz pri dlhšom plači, neprítomnosť močenia (suché plienky) u dieťaťa do roka posledných 6 hodín, u dieťaťa do 3 rokov posledných 10 hodín, u starších detí viac ako 12 hodín).
- Rýchlo sa zhoršujúca dojčenská žltáčka (žltá koža na tvári, hrudníku prípadne končatinách, žlté očné bielka).
- Teplota nad 38°C viac ako 5 dní, alebo teplota nad 40°C viac ako 1 deň alebo teplota nad 39°C ak neodpovedá na liečbu liekmi proti teplote, u detí do 12 mesiacov pri teplote nad 38°C viac ako 24 hodín.
- Triaška viac ako 30 minút.
- Bolesť hlavy a svetloplachosť, nemožnosť hýbať šijou („stuhnutá“ šija).
- Výrazná bolesť hrdla a výrazné slinenie a neschopnosť hltat tekutiny pri vysokej teplote.
- Pretrvávajúca alebo zhoršujúca sa bolesť brucha.
- Pretrvávajúce vracanie.
- Prítomnosť krvi v stolici alebo moči.
- Výrazná bolesť svalov a zároveň neschopnosť chodiť alebo hýbať končatinami.
- Ak máte obavy, že sa dieťaťu rýchlo zhoršuje zdravotný stav.

**BEZODKLADNE KONTAKTUJTE
SVOJHO PRIMÁRNEHO PEDIATRA,
OBJEDNÁ VAŠE DIEŤA NA
VYŠETRENIE ČO NAJSKÖR. AK JE PO
ORDINÁČNÝCH HODINÁCH,
VYHĽADAJTE AMBULANTNÚ
POHOTOVOSTNÚ SLUŽBU,
PRÍPADNE VOLAJTE LINKU 155
ALEBO 112.**

Počas pandémie sa môže stať, že sa ťažšie dovoláte primárnemu pediatrovi za účelom konzultácie. Ak sa nedovolate a Vášmu dieťaťu sa po viac ako 4 hodinách nezlepší zdravotný stav, alebo sa stav zhoršuje, vyhľadajte najbližší urgentný príjem alebo volajte na linku 155 alebo 112.

ZELENÁ ZÓNA

AK VAŠE DIEŤA NEMÁ ŽIADNE ČERVENÉ ALEBO ORANŽOVÉ PRÍZNAKY, DIEŤA OŠETRUJTE DOMA PODĽA POTREBY A POZORUJTE VÝSKYT AKÝCHKOLVEK NOVÝCH PRÍZNAKOV, PRÍPADNE KONTAKTUJTE SVOJHO PRIMÁRNEHO PEDIATRA PRE KONSULTÁCIU OHLADNE DOMÁCEJ LIEČBY A ĎALŠIEHO POSTUPU.

Referencie:
The Royal College of Paediatrics and Child Health
<https://www.rcpch.ac.uk/resources/advice-parents-young-people-during-coronavirus-posters>
Centers for Disease Control and Prevention
<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/pediatric-hcp.html>
National Health Service <https://www.nhs.uk/conditions/coronavirus-covid-19/symptoms/>

MANUÁL NA URČENIE ZÁVAŽNOSTI ZDRAVOTNÉHO STAVU DOSPIEVAJÚCEHO

PRE RODIČOV/OPATROVNÍKOV/DOSPIEVAJÚCICH (AJ V SÚVISLOSTI S OCHORENÍM COVID 19)

Podľa veku sú pripravené informácie o príznakoch, ktoré sa môžu vyskytnúť u dieťaťa a podľa ich závažnosti je odporúčaný ďalší postup. V žiadnom prípade však nenahrádzajú lekárske vyšetrenie a odporúčanie, preto ak máte obavy, vyhľadajte lekársku radu svojho primárneho pediatra alebo pohotovostných zdravotníckych zariadení.

ČERVENÁ ZÓNA

AK MÁ DOSPIEVAJÚCI KTORÝKOLVEK Z NASLEDUJÚCICH PRÍZNAKOV:

- Bledá, mramorová koža, ktorá je nezvyčajne chladná a pritom spotená.
- Výrazne sťažené dýchanie, ktoré sa prejavuje nepravidelným dýchaním, veľmi rýchlym dýchaním, „lapaním“ po dychu, ak pre dýchavičnosť nedokáže súvisle hovoriť, jesť alebo piť.
- Šedo-modré sfarbenie kože okolo úst, na tvári alebo na končekoch prstov.
- Veľmi výrazná neustupujúca bolesť alebo tlak na hrudi.
- Záchvat kŕčov (rytmické záchvaty celých končatín alebo celého tela s poruchou vedomia).
- Zmätenosť a dezorientovanosť (ak reaguje zmätene, alebo neprimerane na podnety, alebo nereaguje vôbec), nedokáže zrozumiteľne hovoriť, cíti mdloby a výrazné závrate.
- Neutíšiteľné vracanie a výrazná bolesť hlavy.
- Nové fľakičky na koži, ktoré nemiznú, ak na kožu v mieste ich výskytu zatlačíte skleneným pohárom, alebo ktoré vyzerajú ako malé modriny.
- U chlapcov náhle vzniknutá alebo výrazne sa zhoršujúca bolesť v oblasti semenníkov.
- Ak vykašľáva krvavé hlieny.
- Utrpel vážny úraz alebo si spôsobil vážne poranenie.

**BEZODKLADNE VYHLADAJTE
NAJBLIŽŠÍ URGENTNÝ PRIJEM
ALEBO VOLAJTE LINKU 155
ALEBO 112, PRETOŽE
DOSPIEVAJÚCI VYŽADUJE
NEODKLADNÚ ZDRAVOTNÚ
STAROSTLIVOSŤ.**

ORANŽOVÁ ZÓNA

AK MÁ DOSPIEVAJÚCI KTORÝKOLVEK Z NASLEDUJÚCICH PRÍZNAKOV:

- Ťažšie dýchanie, ale stále môže hovoriť v celých vetách a môže jesť a piť bez výrazného zadýchania.
- Znamky dehydratácie – nedostatku tekutín (pocit výrazného smädu, vpadnuté oči, suché sliznice v ústach a suché popraskané pery, ak nebolo močenie viac ako 12 hodín).
- Triaška alebo výrazná bolesť svalov bez zjavnej príčiny (nie po cvičení, športovej námahe).
- Teplota nad 38,5°C, trvajúca viac ako 5 dní, teplota nad 40°C viac ako 3 dni, alebo teplota nad 39°C ak neodpovedá na liečbu liekmi proti teplote.
- Zhoršujúca sa bolesť hlavy a pretrvávajúce vracanie.
- Pretrvávajúca alebo zhoršujúca sa bolesť brucha.
- Prítomnosť krvi v stolici alebo moči.
- Výrazný nezvyčajný trvajúci smäd napriek príjmu veľkého množstva tekutín a nezvyčajne časté močenie.
- Úraz končatín, ktorý spôsobuje zníženú hybnosť alebo pretrvávajúcu bolesť.
- Úraz hlavy s pretrvávajúcou bolesťou hlavy a spavosťou až mdlobami.
- Ak sa cíti stále horšie a máte veľké obavy o jeho zdravotný stav.

**BEZODKLADNE KONTAKTUJTE
PRIMÁRNEHO PEDIATRA
DOSPIEVAJÚCEHO ALEBO
VŠEOBECNÉHO LEKÁRA, KTORÝ
OBJEDNÁ DOSPIEVAJÚCEHO NA
VYŠETRENIE ČO NAJSKÖR. AK JE PO
ORDINAČNÝCH HODINÁCH,
VYHLADAJTE AMBULANTNÚ
POHOTOVOSTNÚ SLUŽBU,
PRÍPADNE VOLAJTE LINKU 155
ALEBO 112.**

Počas pandémie sa môže stať, že sa ťažšie dovoláte primárnemu pediatrovi alebo všeobecnému lekárovi za účelom konzultácie. Ak sa nedovoláte a Vašmu dieťaťu sa po viac ako 4 hodinách nezlepší zdravotný stav, alebo sa zhoršuje, vyhľadajte najbližší urgentný príjem alebo volajte na linku 155 alebo 112.

ZELENÁ ZÓNA

AK NEMÁ DOSPIEVAJÚCI ŽIADNE ČERVENÉ ALEBO ORANŽOVÉ PRÍZNAKY, MÁ ZOSTAŤ DOMA DO ZOTAVENIA A MÁ POUŽÍVAŤ BEŽNÚ PODPORNÚ LIEČBU PODĽA PRÍZNAKOV. AK MÁTE OTÁZKY A POTREBUJETE SA PORADIŤ, KONTAKTUJTE PRIMÁRNEHO PEDIATRA DOSPIEVAJÚCEHO ALEBO VŠEOBECNÉHO LEKÁRA. POZORUJTE VÝSKYT AKÝCHKOLVEK NOVÝCH PRÍZNAKOV.